

ДО ПИТАННЯ ПРО ОРГАНІЗАЦІЮ ПРИЙОМУ ДО ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У США, ЯПОНІЇ, НІМЕЧЧИНИ

М. Моторний, А. Спічка

*Слов'янськ, Державний
педагогічний інститут*

З пошуком шляхів для успішного розв'язання поставлених завдань у сфері реформування системи як середньої, так і вищої освіти у нашій країні співвідносяться всі нововведення, які впроваджуються в навчально-виховний процес всіх навчальних закладів, в тому числі й ознайомлення із зарубіжним досвідом підготовки майбутніх спеціалістів.

За останнє десятиріччя накопичена значна кількість порівняльних даних, які характеризують різноманітність підходів, методів у розв'язанні питань, пов'язаних з відбором і прийманням випусників загальноосвітніх шкіл у вузи, організацією профорієнтаційної роботи.

Вивчення літератури, яка висвітлює проблеми відбору і прийому у вузи випусників шкіл США, Японії, Німеччини і України дозволяє виділити загальну тенденцію формування студентських контингентів, яка полягає в пошуках оптимальних методів відбору і прийому у вузи.

Так, сильною стороною американської школи і вузів завжди був акцент на розвиток індивідуальності, формування уміння думати, аналізувати, дискутувати, виховання творчої особистості. Така спрямованість системи шкільної і вищої освіти характерна і для Німеччини, Японії, вона знаходить місце і в системі освіти в Україні. Реформування систем освіти проходить з урахуванням вимог ХХІ століття.

Для випусників шкіл в США, Японії й Україні введено конкурсний прийом з деяких спеціальностей. В США іспити становлять собою систему письмових тестів. Одна їх частина визначає загальну здатність абітурієнтів до занять в даному вузі. Друга частина вимірює ступінь знання шкільних предметів. До вступних іспитів, як правило, проводиться співбесіда, головна спрямованість якої включає в себе вияв загальної ерудиції абітурієнта, мотивацію вибору даного вузу, здібностей, нахилів. Вводяться і такі кри-

терії відбору, як врахування оцінок з дисциплін, які відповідають вибраному фаху, за останні 1-2 роки.

Американські спеціалісти вважають, що тестування сприяє підвищенню якості знань учнів, які вступають до вузу, допомагає значною мірою прогнозувати здібність майбутнього студента навчатися в вузі, розвивати логічну пам'ять. Тому системі тестування в США при прийомі у вузи надається велике значення і вона поширена у вузах. Разом з тим введено два роки тому тестування в школах, педагогічних та деяких інших вузах України не виправдало себе. Можливо, було недостатньо глибоко вивчено зарубіжний досвід, не було знайдено форми і методи, які відповідали б місцевим умовам.

Орієнтація на підготовку учнів до вступних іспитів, інтенсивний характер навчання є відмінною рисою системи відбору абітурієнтів у вузи Японії, яка здійснюється в умовах централізованої системи організації управління народною освітою. В той же час така система зазнає критики, бо навчання перетворюється в стандартизований процес, в центрі якого знаходиться фактичне знання, а не розвиток нахилів, виявлення індивідуальних рис учнів.

Це є особливо актуальним щодо проведення відбору до педагогічних вузів. Як свідчить практика таких країн, як США, Японія, ФРН, Україна, Росія, професія вчителя не є привабливою для талановитої молоді. За даними американських дослідників (American Education. Making It Work. Washington, 1989), більшість із тих, хто бажає працювати в школі - це студенти з академічними успіхами, нижчими за середній рівень.

Враховуючи той факт, що вся система освіти Німеччини є децентралізованою, Міністерство культури кожної федеральної землі розробляє свою систему прийому абітурієнтів у вузи. І хоч вузи Німеччини не проводять вступних іспитів, враховуються результати шкільних випускних іспитів на атестат зрілості. Такому відбору абітурієнтів у вузи відповідає відпрацьована система орієнтації. Служба орієнтації визначає і вдосконалює методи відбору і оцінки знань випускників шкіл. В більшості шкіл Німеччини вже 5-6 класи складають так званий ступінь орієнтації, яка допомагає як самим школярам, так і їх батькам і вчителям зорієнтувати дітей на ту чи іншу професію.

Таким чином, досвід роботи служб орієнтації в США, Німеччині, може становити певний інтерес як один з можливих варіантів розв'язання проблем абітурієнтів вищої школи в Україні.

WHO HAS ACCESS ?

Julia M. Crockett

*Kyiv, SOROS International
House School*

1975 was a year of great change for London's Metropolitan Police. The Equal Opportunities Act had come into effect, causing a complete re-structuring of the role of women officers, and Sir Robert Mark was in the process of making corruption unfashionable.

Entrenched attitudes were painful to root out, and the re-definition of both the working concepts of equal worth, and that of honesty, resulted in large numbers of officers resigning. Change or leave became the imperative of the day. Women, including myself, became pioneers as we developed our individual professional skills in a climate of ridicule and sexual harassment, and also succeeded in bringing about fundamental changes in the ways in which serious crime is investigated. Political reversals brought about a deep self-questioning in the culture of policing, and thus in the relationship between the wider society and the individual officer.

I would like to suggest a correlation between the insular worlds of academia and that of law enforcement. They both operate as official agents of culture, and the social status and perceived standards of integrity of those working within either profession form a framework for the spiritual health of a nation. Often considered to be the prerogative domain of anyone publicly defining what is and is not outside the acceptable margins of conduct in any society. In the particular, what is and is not acceptable within the structure of formal education.

The boundaries of reasonable behaviour and legitimate enquiry are often set in universities and colleges of police training by people who themselves have been trained to carry out their task within carefully defined parameters. Researchers and detectives